

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح اصلاح مواد (۱) و (۷) قانون نحوه اجرای
قانون مربوط به خدمت نیمه‌وقت بانوان»

مقدمه

قانون خدمت نیمه‌وقت بانوان با هدف ایجاد تسهیلاتی برای مادران شاغل به نحوی که علاوه بر حضور در عرصه اجتماع و تأمین معیشت خانواده، بتوانند نسبت به تعلیم و تربیت و نگهداری از فرزندان خود اقدام نمایند، در تاریخ ۱۳۶۲/۰۹/۱۰ و قانون نحوه اجرای این قانون نیز در تاریخ ۱۳۶۴/۰۱/۱۸ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. این قانون در اجرای بندهای «۱» و «۲» اصل ۲۱ قانون اساسی به زنان شاغل رسمی و ثابت وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی و شهرداری‌ها و نیروهای مسلح و مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، این اجازه را داد که در طول خدمت بتوانند از خدمت نیمه وقت استفاده نمایند.

شماره ثبت:

۵۷۶

شماره ترتیب چاپ:

۱۴۳۲

تاریخ چاپ:

۱۳۸۵/۵/۲۴

الف) متن طرح پیشنهادی

۱. متن زیر به عنوان تبصره ذیل ماده (۱) قانون مذکور الحاق شود:
«رعایت شرط رسمی و ثابت بودن در مورد بانوان کارمندی که فرزند معلول دارند الزامی نیست»
۲. متن زیر به انتهای تبصره ماده (۷) قانون مذکور اضافه گردد:
«محدودیت سه سال در مورد کارکنانی که فرزند معلول دارند لازم رعایه نمی‌باشد»

نام دفاتر:

مطالعات اجتماعی

مطالعات فرهنگی

ب) دلایل پیشنهاد طرح

یکی از مشکلات موجود که زنان شاغل در کشور با آن روبه‌رو هستند چگونگی تطبیق فعالیت در عرصه اجتماع و اقتصاد خانواده با فعالیت در عرصه خانواده و تعلیم و تربیت فرزندان است، که این امر برای مادران شاغلی که فرزند معلول دارند با مشقت فوق‌العاده‌ای همراه است. رسیدگی به فرزند یا فرزندان معلول نیازمند صرف هزینه با وقت و انرژی طاقت فرسایی می‌باشد. از سویی دیگر آن دسته از مادران شاغل (غیررسمی و غیرثابت) که از طرفی فرزند معلول دارند و از طرف دیگر ناگزیر به کار جهت تأمین معیشت خانواده و تأمین هزینه فرزند معلول می‌باشد، یکی از عوامل برهم زننده تمرکز و دقت عمل ایشان می‌باشد، لذا لازم و ضروری است، قانون تسهیلات ویژه‌ای برای این‌گونه مادران در نظر بگیرد.

ج) نقاط قوت طرح

۱. ایجاد فرصت بیشتر برای مادر جهت مراقبت و نگهداری از فرزند معلول.
۲. فراهم نمودن و امکان استفاده از خدمت نیمه‌وقت برای مادران شاغل (غیررسمی و غیرثابت) که فرزند معلول دارند.

شماره مسلسل:

۱۹۰۷۹۸۸

مهر ماه ۱۳۸۵

۲. فراهم نمودن امکان استفاده مادران دارای فرزند معلول از خدمت نیمه‌وقت برای مدت بیش از سه سال با احتساب سنوات خدمت به طور کامل از لحاظ بیمه و بازنشستگی در صورت پرداخت کسورات مربوطه به طور کامل.

د) نقاط ضعف طرح

۱. کاهش حقوق زمان بازنشستگی در صورت عدم تمکن مالی در پرداخت کسور بیمه و بازنشستگی به طور کامل.

ه) جمع‌بندی

خدمت نیمه‌وقت برای بانوانی که دارای فرزندان معلول می‌باشند از این جهت که فرصت بیشتری را جهت مراقبت و نگهداری از فرزند معلول برای مادر فراهم می‌نماید مفید است. لکن وضعیت شغلی چنین زنانی به نحوی است که باید هزینه‌های فوق‌العاده را جبران نمایند. لذا با عنایت به این‌که میزان حقوق، مزایا و فوق‌العاده‌های شغلی به نصف تقلیل می‌یابد ممکن است با توجه به هزینه‌های مورد نیاز چنین فرزندان معلول مادر قرار نگیرد. که پیشنهادات ذیل در همین راستا است.

و) پیشنهادات

۱. از آنجایی که ماده (۶) قانون مذکور، کارکنان غیرثابت و پیمانی را از شمول این قانون خارج نموده است، لذا پیشنهاد می‌شود عبارت «بانوان کارمند پیمانی و غیرثابت که فرزند معلول دارند از شمول این ماده مستثنا می‌باشند» به عنوان تبصره ذیل ماده (۶) قانون مذکور قرار گیرد.

۲. پرداخت کامل کسور بیمه و بازنشستگی سهم کارفرما تنها بار مالی است که دستگاه‌های زیربند از حذف محدودیت سه سال استفاده از خدمت نیمه‌وقت بانوان کارمندی که فرزند معلول دارند، تقبل خواهند نمود. که با توجه به کوچک بودن جامعه مورد نظر مبلغ زیادی نخواهد شد، ضمن این‌که نوعی بار مالی پنهان است. لذا افزودن عبارت «محدودیت سه سال در مورد بانوان کارمندی که فرزند معلول دارند لازم‌الرعايه نمی‌باشد» در انتهای تبصره ماده (۷) بلااشکال است.

۳. همان‌گونه که عنوان شد، انتخاب خدمت نیمه‌وقت برای بانوانی که فرزند معلول دارند از جهاتی می‌تواند مطلوب باشد، اما از آنجایی که خدمت نیمه‌وقت توأم با کاهش حقوق می‌باشد و از سوی دیگر نگهداری از فرزندان معلول هزینه‌های مضاعفی را می‌طلبد، لذا وضع قوانینی از این دست نمی‌تواند مرحمی بر آلام دل این قشر از جامعه که به تجربه ثابت شده به دلیل عدم تمکن مالی با انگیزه و رقبت بیشتری کار می‌کنند، باشد. لذا جهت حمایت اقتصادی، خدماتی، جسمی و روحی - روانی پیشنهاد می‌شود به تناسب نوع معلولیت فرزندان و نیازهای ویژه آنان (فارق از رسمی یا پیمانی و یا ثابت و غیرثابت بودن مادران شاغل) تسهیلاتی جهت سپردن این‌گونه فرزندان به مراکز تخصصی نگهداری و مراقبت فراهم شود تا مادر با کسب درآمد مکفی بتواند نیازهای زندگی و فرزندش را تأمین نماید و از لحاظ روحی نیز ساعاتی را به شغلی غیر از نگهداری و مراقبت از فرزند معلول خود صرف نماید.